Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2786

Vragen van het lid **Kathmann** (PRO) aan de Staatsecretaris van Economische Zaken en Klimaat over *het verslavend ontwerp van Instagram en Facebook* (ingezonden 14 juli 2026).

Antwoord van Staatssecretaris **Aerdts** (Economische Zaken en Klimaat) (ontvangen 27 augustus 2026).

Vraag 1
Bent u bekend met de bevindingen van de Europese Commissie over het verslavende ontwerp van Instagram en Facebook[1] en de berichtgeving hierover?[2]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Wat is uw reactie op de bevindingen van de Europese Commissie? Deelt u de analyse dat Meta willens en wetens gebruikmaakt van verslavend ontwerp, ten koste van de privacy en gezondheid van haar miljarden gebruikers?

Antwoord 2
Ik ben blij om te zien dat de Europese Commissie haar toezichthoudende taak op de Digital Services Act (hierna: «DSA») doortastend oppakt. En dat de regels uit de Digital Services Act inderdaad handvatten bieden om op te treden tegen verslavend ontwerp van online platforms, zoals in dit geval Facebook en Instagram. Over de motieven van Meta ga ik niet speculeren.

Vraag 3
Vindt u dat het onderzoek van de Europese Commissie snel genoeg is verlopen, aangezien al lang en breed bekend is dat Meta verslavend ontwerp toepast op Instagram en Facebook?

---

[1] Europese Commissie, 10 juli 2026 (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_26_1579)

[2] NOS, 10 juli 2026 (https://nos.nl/artikel/2622443-europese-commissie-verslavend-ontwerp-facebook-en-instagram-in-strijd-met-eu-regels)

ah-tk-20252026-2786
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2026

Antwoord 3
Het nemen van een niet-nalevingsbesluit kost tijd. Er moet deugdelijk en zorgvuldig onderzoek worden verricht. Er moet voldoende overtuigend bewijs zijn om in te kunnen grijpen en het besluit staande te kunnen houden in een eventuele juridische procedure erover. Ten behoeve van de rechtsbescherming is het bovendien belangrijk om belanghebbenden de gelegenheid te bieden om opmerkingen te maken en die te onderzoeken of te wegen. Het is daarom goed te verklaren dat dit besluit niet al is genomen in de weken of maanden na inwerkingtreding van de DSA in november 2024. Sinds die datum heeft de Europese Commissie ontzettend veel werk verricht. Zo heeft de Europese Commissie vanaf nul een onderdeel binnen haar organisatie moeten opbouwen om toezicht te houden, mensen geworven, en inmiddels tal van onderzoeken verricht, besluiten genomen, en rechtszaken gevoerd. Ik vind daarom dat de Europese Commissie doortastend en voorspoedig te werk is gegaan, en vertrouw erop dat zij dat blijft doen.

Vraag 4
Wat is er nodig om de Digital Services Act sneller, effectiever en harder in te kunnen zetten tegen techbedrijven die verslavend ontwerp toepassen? Wat is hiervoor de inzet van dit kabinet?

Antwoord 4
Een evaluatie van de DSA op EU-niveau, en in Nederland van de Uitvoeringswet digitaledienstenverordening, is voorzien in 2027. De uitkomsten en de opvolging daarvan worden verwacht in de tweede helft van 2027. In dit kader zal het kabinet uiteraard aandacht hebben voor mogelijke aanpassingen van de DSA die de effectiviteit ervan en het optreden door toezichthouders kunnen verbeteren. Als toezichthouders op de DSA in Nederland worden de Autoriteit Consument en Markt en de Autoriteit Persoonsgegevens daarbij betrokken.

Vraag 5
Kunt u uitleggen wanneer Meta technische aanpassingen moet doorvoeren op Instagram en Facebook? Welke aanpassingen zijn dit?

Antwoord 5
Meta heeft eerst de mogelijkheid om te reageren op de bevindingen van de Europese Commissie. Dit kan bijvoorbeeld inhouden dat ze aanpassingen van het ontwerp voorstelt om te trachten zo de bezwaren van de Europese Commissie weg te nemen. De DSA noch het voorlopige besluit van de Europese Commissie schrijven voor hoe zij dat moet doen. Wel heeft de Europese Commissie voorbeelden gegeven van mogelijke maatregelen die Meta kan nemen, zoals «*(...) door belangrijke verslavende functies zoals «autoplay» en «infinite scroll» standaard uit te schakelen, effectieve «schermtijdonderbrekingen» te implementeren en het aanbevelingssysteem aan te passen om het minder betrokkenheidsgericht te maken*».[3] Welke aanpassingen er uiteindelijk moeten worden gemaakt is ter beoordeling van de Europese Commissie als bevoegd toezichthouder en in laatste instantie aan het Hof van Justitie.

Vraag 6
Hoe hoog is de boete die Meta riskeert? Vindt u de boete hoog genoeg om het bedrijf tot actie te dwingen?

Antwoord 6
De DSA maakt het mogelijk om een boete op te leggen ter hoogte van maximaal 6% van de wereldwijde omzet in het vorige boekjaar. Volgens de voorlopige jaarrapportage van Meta blijkt dat die omzet in 2025 bijna $ 201 miljard bedroeg, oftewel zo'n € 176 miljard.[4] Momenteel zou de maximale boete dus ruim € 10 miljard kunnen bedragen. Er is daarnaast ook de mogelijkheid om een last onder dwangsom op te leggen ter hoogte van

[3] https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-preliminarily-finds-addictive-design-instagram-and-facebook-breach-digital-services-act
[4] https://investor.atmeta.com/financials/

maximaal 5% van de gemiddelde dagelijkse inkomsten of de wereldwijde jaaromzet in het vorige boekjaar per dag.

Vraag 7
Wanneer moet Meta de aanpassingen doorvoeren? Is hier een harde deadline voor? Zo niet, bent u bereid hiervoor te pleiten bij de Europese Commissie?

Antwoord 7
Meta heeft eerst de mogelijkheid om te reageren op de bevindingen van de Europese Commissie waarna die dat zal moeten beoordelen, eventueel aanvullend onderzoek moet verrichten en al dan niet uiteindelijk een niet-nalevingsbesluit moet nemen. Op dit moment is niet te zeggen hoelang dat nog gaat duren. Hoewel ik uiteraard ook graag zo snel mogelijk veranderingen zie, hebben we dit soort regels om rechtsbescherming te bieden. Ik wil en moet bovendien de onafhankelijkheid van de toezichthouders in acht nemen en ga me daarom niet mengen in deze of andere toezichtzaken.

Vraag 8
Vertrouwt u er op dat Meta de aanpassingen zal doorvoeren? Op welke manieren kunnen de Europese Commissie of afzonderlijke lidstaten de druk opvoeren om dit tijdig te doen?

Antwoord 8
Als er uiteindelijk een niet-nalevingsbesluit van de Europese Commissie volgt, en dat standhoudt wanneer er een rechtszaak volgt, dan vertrouw ik erop dat Meta daar opvolging aan geeft en de benodigde aanpassingen maakt. De Europese Commissie kan ter waarborging hiervan een boete of last onder dwangsom opleggen. Zie daarvoor ook het antwoord op vraag 6.

Vraag 9
Hoe kunt u, samen met het Nederlandse veld van experts, burgerrechtenorganisaties en toezichthouders, bijdragen aan de stappen die de Europese Commissie zet tegen Meta?

Antwoord 9
Wanneer mogelijk laat ik de Europese Commissie weten dat zij de steun van het kabinet heeft bij het uitvoeren haar toezicht op de DSA, ongeacht welke digitale dienst. Het is tegelijkertijd niet aan mij om mij in een individuele casus te mengen gericht tegen één bedrijf.
Ik zie tegelijkertijd dat burgerrechtenorganisaties en andere experts graag een bijdrage leveren aan de effectieve uitvoering van de DSA. Zoals bijvoorbeeld de rechtszaak van Bits of Freedom tegen Meta[5] eerder dit jaar, of de zaak van Mékic tegen X.[6] Ik juich het van harte toe dat ook private organisaties en personen gebruik maken van de rechten die de DSA hen biedt. De jurisprudentie die hierdoor ontstaat, evenals de besluiten van toezichthouders, zullen uiteindelijk leiden tot de met de DSA beoogde veranderingen in de bredere industrie.

Vraag 10
Kunt u de vragen afzonderlijk van elkaar beantwoorden?

Antwoord 10
Ja.

[5] Rechtbank Amsterdam 2 oktober 2025, ECLI:NL:RBAMS:2025:7253 (Stichting Bits of Freedom tegen Meta) & Hof Amsterdam 10 maart 2026, ECLI:NL:GHAMS:2026:594 (Meta tegen Stichting Bits of Freedom).
[6] Rechtbank Amsterdam 5 juli 2024, ECLI:NL:RBAMS:2024:3980 (Mékic tegen Twitter International Unlimited Company).